

англо-американізації, особливо в діяльності університетів, в яких формується національна ідентичність.

Водночас, глобалізація вищої освіти не є універсальним явищем, вона має певні особливості відповідно до локалізації прояву (місцевий, національний, регіональний чи всесвітній рівень), використання мови й академічної культури, а також типу навчального закладу. У глобальному мережному середовищі, де інформація про кожен університет й національну систему вищої освіти є відкритою і миттєво доступною, вже неможливо відсторонитися від впливу проявів глобалізації. Однак наслідки впливу суттєво відрізняються для різних типів навчальних закладів. Так, дослідницькі університети і ВНЗ професійної освіти, що входять до структур транснаціональних корпорацій, є частиною глобалізованого освітнього простору, на відміну від педагогічних університетів й професійних комунальних коледжів, котрі, у переважній більшості, мають низький рівень залучення до міжнародної діяльності. З іншого боку, академічна і професійна мобільність за вимірами інтенсивності також характеризується асиметричністю між різними країнами, що продиктовано національними можливостями та бажаннями здійснювати обмін у цій сфері.

Отже, маємо переконання, що уважне вивчення зарубіжних підходів до транснаціонального вектору розвитку вищої освіти та співвіднесення їх з українськими реаліями сьогодення сприятиме прогностичному формуванню національної політики й виробленню відповідних стратегій залучення нашої країни до глобальних освітніх процесів.

1. Marginson S., Wende M van der. Globalisation and Higher Education: Education Working Paper No. 8 / Simon Marginson, Marijk van der Wende. – OECD, 2007. – 85 p.
2. Scott P. Massification, Internationalization and Globalization / P. Scott. – The Globalization of Higher Education: Monograph. – The Society for Research into Higher Education / Open University Press: Buckingham, 1998. – P. 108 – 129.
3. A Smarter Australia: An agenda for higher education 2013–2016. – Universities Australia: Canberra, 2013. – 80 p.
4. France A. The Adoption and Development of the Anglo Saxon Model of Higher Education Globally – the Implications for Nation States Systems and the Unification of Higher Education Systems / A. France. – [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: https://www.Academia.edu/11327032/ASHE_Paper_on_the_AngloSaxon_model_of_Transnational_Education?auto=download&campaign=weekly_digest. – Заголовок з екрану. – Мова англійська.
5. Rhoads R., Torres C. The University, State, and Market: The political Economy of Globalization in the Americas / R. Rhoads, C. Torres. – Stanford: Stanford University Press, 2006. – 397 p.

Avshenyuk N.

GLOBALIZATION DETERMINANTS OF UNIVERSITIES' INTERNATIONAL COOPERATION

The abstract is devoted to the analysis of globalization determinants of the development of the international cooperation of the universities at the beginning of the XXI century. The transformational nature of the universities in the context of globalization is revealed. The text states the multi-vector character (Anglo-American, European, East-Asian) of the global convergence in the world.

УДК 378.4.014.24(477)

Балабанов К.В.

Маріупольський державний університет

НАПРЯМИ ТА ОСНОВНІ ЕФЕКТИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ

Розглянуто характерні ознаки сучасного університету як міжнародного науково-освітнього комплексу; наведено основні напрямки міжнародної діяльності вищого навчального закладу. Визначено організаційно-педагогічні умови ефективного функціонування моделі міжнародної діяльності ВНЗ та ефекти міжнародного співробітництва українських університетів.

Важливим кроком на шляху до інноваційного, європейського розвитку українського суспільства, підвищення ролі вищої освіти у формуванні освіченого молодого покоління є забезпечення реального реформування та модернізація вищої освіти в Україні. Особлива роль у реалізації нової європейської стратегії України належить університетам, модернізація системи вищої освіти в яких стає важливою умовою після кризового розвитку країни.

Сучасний університет – це міжнародний науково-освітній комплекс, характерними ознаками якого є: наявність ефективної системи управління якістю освіти, створеною на основі

міжнародних вимог, стандартів і досвіду; наявність спеціалізованих структур, що здійснюють організацію міжнародної діяльності; формування у викладачів і студентів нових компетенцій з урахуванням глобальних змін в економіці, політиці, соціальній і культурній сферах; включення міжнародного компонента у всі сфери своєї життєдіяльності університету; створене полікультурне середовище; здійснення на постійній основі науково-педагогічних зв'язків із зарубіжними ВНЗ, науковими центрами і міжнародними організаціями, академічного обміну викладачами, студентами і дослідниками.

Міжнародне співробітництво у сфері освіти та науки грає активну роль у формуванні сучасної відкритої економічної системи, а міжнародна діяльність ВНЗ у сучасному постіндустріальному суспільстві є одним із факторів забезпечення конкурентоспроможності та інноваційного розвитку вищого навчального закладу. З точки зору міжнародної співпраці інноваційна діяльність ВНЗ має багатоаспектний характер та відрізняється інтенсивністю, академічною активністю у площині навчальної, наукової, виховної, фінансово-економічної видів діяльності.

Основними напрямками міжнародної діяльності вищого навчального закладу є експорт освітніх послуг; організація навчання студентів і аспірантів; участь у міжнародних наукових, освітніх проектах і програмах спільних дипломів; підвищення кваліфікації викладачів у міжнародних науково-освітніх центрах; комплексна система зарубіжних стажувань викладачів і студентів для реалізації власних науково-освітніх проектів; презентація досягнень ВНЗ у науці і освіті на міжнародних конференціях, виставках, конкурсах; міжнародна акредитація і сертифікація освітніх програм; формування у ВНЗ полімовного і полікультурного середовища; розвиток інтернет-сайтів ВНЗ на кількох мовах; позиціонування ВНЗ у світових рейтингах. Відповідно, показниками міжнародної інноваційної діяльності ВНЗ є: оцінка академічної мобільності викладачів, студентів, аспірантів; оцінка рівня міжнародних освітніх програм; оцінка міжнародної репутації ВНЗ; рівень розвитку глобальних мережевих комунікацій (доля контенту сайту ВНЗ іноземними мовами, інтенсивність відвідування сайтів, популярність сайту у різних пошукових системах Інтернет); оцінка інтеграції у європейський, світовий освітній простори (співробітництво з міжнародними центрами, фондами); оцінка обсягу фінансових надходжень від експорту освітніх послуг і наукової продукції; оцінка ресурсного забезпечення інтернаціоналізації; оцінка результатів наукової діяльності ВНЗ (доступ і наявність наукометричних видань, публікації викладачів, аспірантів у наукометричних виданнях).

Організаційно-педагогічними умовами ефективного функціонування моделі міжнародної діяльності ВНЗ мають стати:

- формування ефективної та гнучкої системи управління на рівнях ВНЗ-факультет-кафедра-центри-громадські (молодіжні) організації;
- створення полікультурного і полімовного середовища в університеті;
- розвиток сучасного інформаційного середовища (для інформаційної, консультаційної підтримки виконання проектів і програм, проведення тренінгів для написання заявок, оформлення документів для участі у грантових програмах);
- формування полікультурної компетентності суб'єктів міжнародної діяльності;
- постійний моніторинг позиціонування ВНЗ на національному, європейському ринках освітніх послуг;
- створення за участю зарубіжних партнерів спільних кафедр, лабораторій, центрів для проведення досліджень, надання освітніх послуг та ін.

Реалізація міжнародного співробітництва українськими університетами призведе до появи конкретних ефектів, які впливають на зростання конкурентоспроможності української вищої школи, основними з яких стануть наступні:

- педагогічний ефект (підвищення якості освіти, універсалізація знання, збільшення інноваційності вищої освіти, розвиток нових міждисциплінарних курсів, підготовка кадрів з міжнародним рівнем знань і компетенцій, впровадження та розвиток нових технологій навчання, в тому числі дистанційних);
- психологічний ефект (на опрацювання нових навичок у студентів, спроможність до міжкультурної комунікації, розуміння та подолання міжетнічних розбіжностей, спроможність

мислення у порівняльному аспекті, спроможність змінювати самосприйняття, здібність до крос культурного аналізу, розвиток толерантності);

– соціальний ефект (збільшення доступності вищої освіти, посилення ролі вищої освіти в формуванні демократичного суспільства, створення системи міжнародного партнерства);

– економічний ефект (зростання комерціалізації результатів діяльності ВНЗ, експортне просування вищої освіти, підтримка конкурентоспроможності національної економіки, диверсифікація і зростання фінансових надходжень до бюджету університету та національної економіки в цілому).

Таким чином, у сучасних умовах міжнародне співробітництво виступає як один з актуальних і перспективних напрямків інтернаціоналізації освіти, яка сприяє розвитку інших видів діяльності ВНЗ: освітньої (впровадження сучасних стандартів вищої освіти та освітніх технологій, розробка нових навчальних програм); підвищення якості підготовки фахівців і кваліфікації науково-педагогічних кадрів; формування позитивного іміджу ВНЗ у регіоні і за кордоном; покращення матеріально-технічної бази тощо.

Модернізація української вищої школи нерозривно пов'язана з розвитком усього суспільства, характерними рисами для якого на сучасному етапі є оновлення структури та змісту вищої освіти, забезпечення реальної університетської автономії (академічної, фінансової та ін.), послідовного впровадження інноваційних технологій навчання. Перед більшою частиною ВНЗ постає завдання створення особистого іміджу у просторі соціальних змін, і рух за старим зразком вже стає неможливим.

Згідно з ідеями розвитку європейського освітнього та наукового простору модернізація системи вищої освіти в Україні вимагає не просто підготовки нормативних документів, нових методичних вказівок та інших подібних формальних заходів. Вона має бути спрямована на виховання нового покоління людей, що усвідомлюють загальнолюдські цінності і живуть за гуманістичними законами. Перед сучасною освітою постають універсальні цілі: вийти на новий рівень якості європейської освіти і де-факто забезпечити її конкурентоспроможність на світовому ринку, реформуючи її на засадах демократизації, відкритості, безперервності, рівного доступу до набуття освіти, мобільності, зберігаючи при цьому автентичність національної освіти.

Balabanov K.

DIRECTIONS AND MAIN EFFECTS OF THE INTERNATIONAL COOPERATION BETWEEN UKRAINIAN UNIVERSITIES

The abstract describes the characteristic features of the modern university as an international scientific and educational unity as well as basic directions of the international activities of a higher educational institution. The author defines the organizational and pedagogical conditions for the effective functioning of the international model of the university and the effects of the international cooperation of the Ukrainian universities.

УДК 342.734-053.81(477)(043)

Барегамян С.Х.

Маріупольський державний університет

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВИПУСКНИКІВ ВНЗ (ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД)

У тезах здійснено дослідження національного законодавства та державних механізмів щодо працевлаштування випускників ВНЗ. Створення дієвих засобів правового регулювання забезпечення працею молодих фахівців має важливе соціальне значення та потребує кардинальної зміни традиційних підходів. Використання міжнародного досвіду надасть можливість наблизити національні правові норми до рівня міжнародних трудових стандартів. Але впровадження цього досвіду має відбуватися з обов'язковим урахуванням особливостей, що характеризують правову систему нашої держави.

Молодь характеризується специфікою соціального становлення й розвитку, особливим місцем у структурі суспільства. Покликанням молоді є формування майбутнього української держави, її розбудови, зміцнення, виведення на передові економічні, наукові, культурні рубежі. На жаль, через відсутність достатнього практичного досвіду, правових та професійних знань, а часто і моральної невідповідності до конкуренції на ринку праці, реалізувати своє конституційне право на працю випускникам ВНЗ сьогодні складно. Пошуки першого робочого місця, невідповідність рівня